

ככה מפילים משטר: ישראל יכולה להפוך את אירוע המחבלים ברפיח לתמונת ניצחון

written by מאיר בן שבת | 10.11.2025

הדיון בגורלם של מחבלי חמאס הנצורים ברשת המנהרות באזור שבשליטת צה"ל בגזרת רפיח, נראה כאירוע זניח בתוך שטף האירועים הפוקדים אותנו, אך לתוצאותיו עשויה להיות השפעה מכרעת באשר לאופן שבו אויבינו, וכן מדינות-האזור ושאר הגורמים במערכת-המדינית, יעריכו את רצינות כוונותיה של ישראל, למוטט את יכולות הטרור ולפרז את האזור מנשק.

הזרוע הצבאית של חמאס הבהירה בראשית השבוע כי כניעת לוחמיה או ויתור על נשקם אינם אופציה. מוחמד נזאל, מבכירי הארגון בחו"ל, שלל גם את האפשרות להגליית המחבלים אל מחוץ לרצועת עזה וקרא למתווכים לפעול.

תורכיה לא נזקקה לקריאה זו כדי לזהות את האירוע כהזדמנות לעשיית רווח פוליטי נוסף ובשם גורם מטעמה נמסר כי היא "פועלת להבטיח את מעברם הבטוח של כ-200 'אזרחים עזתיים' שנתקעו במנהרות ברפיח", ככה סתם 200 אזרחים שנתקעו במנהרות?

ההסלמה ביחסים בין אנקרה לירושלים, בעקבות צווי המעצר שהוצאו בתורכיה והתגובה הישראלית לכך ולנוכח ההתנגדות הישראלית למעורבות תורכיה בכוח הרב-לאומי שיפעל בעזה, יתפסו מקום גם בסדר היום לפגישותיו של ג'ארד קושנר עם נתניהו, אך הם לא יעמדו במרכזה.

מבחינת וושינגטון המטרה העיקרית היא לייצב את הפסקת האש. השגת יעד זה מחייבת לעבור לשלב השני בתכנית-טראמפ וליצור מומנטום של יישום התכנית. כך כולם יהיו עסוקים בתהליך ובמנגנונים, בשטח תתקבע מציאות של אי-לוחמה וזו תאפשר לטראמפ לממש את תכניותיו המדיניות הגדולות.

ואולם, מנקודת מבטה של ישראל, הפסקת-האש איננה המטרה. במיוחד לא עתה, לאחר השבתם של החטופים החיים ושל מרבית החללים. פירוק יכולות האויב ופירוז השטח מנשק? הן עדיין המטרות העיקריות של ישראל ולכן היא לא יכולה לשעבד אותן להפסקת-האש או להסתפק לגביהן בפתרונות למראית עין.

יתרה מכך, גישתה של ישראל ביחס לסוגיות אלה בגזרת עזה, תשפיע גם על ההסדרים מול חיזבאללה (ובכיוון ההפוך) ולכן אין היא יכולה לאפשר פתח למתווים יצירתיים בנוסח? ללכת עם ולהרגיש בלי?

גם בלי זאת, אפשר לזהות בשיח המתקיים באזורינו, נוסחאות כאלה. כך, לדוגמה, ניסיון לצמצם את הגדרת הפירוז לנשק התקפי בלבד? ובכך להוציא מהדיון את המנהרות, את הנשק האישי

ואמצעים נוספים או במקרה אחר § הקמת "ועדה מנהלית" שתנהל את העניינים האזרחיים של הרצועה, לא מעורבות חמאס, כשלמעשה אירגון הטרור כבר מעורב בבחירת אנשיה וכשבפועל ברור מהלכיו של שלטון כזה יהיו כפופים לרצונו של חמאס § כל עוד הוא גורם הכוח החזק ברצועה.

נחזור לסוגיית הנצורים ברפיח. מספרם של אלה אינו ברור. דיווחים בתקשורת, שנשמכים על מקורות ישראלים, מעריכים כי מדובר בין 150 ל-200. בעיתונות זרה צוינו מספרים נמוכים יותר ואילו באתרי חמאס צויין בפשטות כי הזרוע הצבאית לא מוסרת מידע על כך מפאת רגישותו, אך מדובר ב"אליטה של אנשי קסאם" שנמצאים בסיכון גבוה "ומתמודדים עם מחסור באספקה" [?] רפואית ובחשמל וצורך לאבטח את המנהרות לאחר שחלק גדול מהן נהרסו במהלך המלחמה".

עד כה לא נשמעו מצד דוברי חמאס טענות להפרת הבטחות כלשהן בעניין זה. את הקישור בין סוגיה זו להשבת גופת של חלל צה"ל הדר גולדין הי"ד, הם מבססים על ההיבט ההומניטארי ועל האינטרס של ביציבות.

לישראל את כל התנאים להפוך את האירוע הזה לסמל. התוצאה צריכה להיות מובהקת, רצוי גם מתועדת: כניעה המונית, מעצר או מוות של המחבלים. ככה מפילים משטר.

אם כך הם הדברים, הרי שיש לישראל את כל התנאים להפוך את האירוע הזה לסמל לנחישותה לפירוק חמאס. הזמן במקרה הזה פועל לטובתנו וכל עוד כוחותינו ערוכים לבלום התקפה מצד הנצורים או מכיוונים אחרים, אין שום סיבה להיחפז. כך או אחרת, תוצאתו של אירוע זה צריכה להיות מובהקת: כניעה המונית, מעצר או מוות של המחבלים. יש ערך לצילום ולפומביות. ככה מפילים משטר. פתרון של הגליה, כהצעתם של חלק מהמתווכים, איננו פסול מעיקרו, אך ניתן לקבלו רק כשלב נוסף לאחר כניעה ומעצר ולא במקום זאת.

מאמר המערכת של אתר חמאס § אל רסאלה (יום ב') הגדיר את סוגיית הנצורים כמבחן ליכולתו של חמאס להתמודד עם אתגרי היום שאחרי המלחמה. "היא משלבת היבטים צבאיים, מדיניים והומניטריים ומעבירה מסר חשוב לציבור הפלסטיני ולעולם בנוגע ליכולתו של חמאס להגן על אנשיו ולנהל משברים הומניטריים, בסביבה מורכבת ביותר ותחת פיקוח בינלאומי." זהו מבחן גם לנחישותה של ישראל ואלה הן סיבות נוספות לכך שישראל לא יכולה להתפשר על פתרון שייחשב הישג של חמאס.

פורסם בישראל היום בתאריך 10 לנובמבר 2025.